

Időfa

Minimum 3x45 perces komplex témanap
(magyar, kreatív írás, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

A gyerekek saját megfigyeléseik és az irodalmi művek segítségével élhetik át az időjárás változásait, majd ábrázolják az évszakokat egy 3D-s fa maketten.

Áttekintő vázlat

5.1 Hét nap	45 perc
5.1a Időjárás-megfigyelés	20 perc
5.1b Mesesarok	25 perc
5.2 Időfa	90 perc
5.2a A négy vándor	15 perc
5.2b Versszínház	15 perc
5.2c Az én évszaktündérem	15 perc
5.2d Időfa	45 perc
Összesen:	3x45 perc

Előkészületek

A gyerekek figyeljék meg egy héten át az időjárást! Hány fokot mutatott a hőmérő, milyen volt a felhőzet, süttött-e a nap, volt-e csapadék, szél, és ha igen, milyen mennyiségű, erősségű? Készítsenek a füzetbe feljegyzéseket a megfigyelésükről!

Az Időfa modelljéhez annyi kartonlapot készítsünk elő, hogy 4 vagy 8 csoport számára jusson egy-egy lap, amiből egy vagy két fát tudunk majd összeállítani! Valamennyi kartonlapra fel kell vázolnunk a fa alapformáját, amihez készítsünk sablont az online elérhető minta alapján!

Csoportonként szükség lesz megfelelő mennyiségű színes, a tél csoportjánál fehér lapra, ollóra, ragasztóra.

5. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Zelk Zoltán: *Hét nap*
Zelk Zoltán: *Új mese a négy vándorról*
Horgas Béla: *Időfa*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Időjárás megfigyelések feljegyzései (füzet)

Szöveggyűjtemény

Füzet, íróeszköz

A/3-as nyers színű karton vagy hullámkarton lapok sablonrajzzal
Normál fehér és színes papír, olló, ragasztó

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

45
perc

5.1 Hét nap

5.1a Időjárás-megfigyelés

A gyerekek számoljanak be arról, hogy milyen volt az időjárás a héten, majd beszéljünk a következő témákról:

- Mit hoztak nekünk a hét napjai?
- Mit szeretnétek a jövő hétre?
- Mit hozhat a jó időn kívül egy nap? Milyen örömeink, bánataink lehetnek? Emlekszel-e, neked melyik nap adta eddig a legnagyobb ajándékot?

20
perc

Vedd figyelembe!

A téli időjárás megfigyelése volt a feladat a decemberi *Angyaljárás* című téma *Ki az igaz Mikulás?* című tanegységében is (04-2/3). Ha elvégeztük ezt a feladatot, akkor a mostani megfigyeléseinket összehasonlíthatjuk a kb. egy hónappal ezelőttivel. Miben hasonlít, miben tér el a két időszak időjárása? Melyik mutat inkább téli vonásokat? (Manapság mintha „összezavarodtak” volna az évszakok egy kicsit. Így elképzelhető, hogy a két hét megfigyelése egészen eltérő eredményt mutat, holott mindkettő téli időszakban készül.)

5.1b Mesesarok

Helyezkedjünk el a meseolvasáshoz, és a pedagógus olvassa fel **Zelk Zoltán: Hét nap** című meséjét! A gyerekek figyeljék meg, melyik nap mit hozott az embereknek!

- Minek örültek, minek nem?
- Miért örültek egyik nap az esőnek, a másik napon pedig nem?

A szombatról és vasárnapról kevés szó esik. Vajon miért? Bővítsük ki ezt a befejező részt együtt! (Közös mesealkotás a vállalkozók bevonásával.)

25
perc

90
perc

5.2 Időfa

5.2a A négy vándor

A gyerekek olvassák el magukban **Zelk Zoltán: Új mese a négy vándorról** című meséjét, majd beszéljük meg, mi mindent hoztak a vándorok!

- Neked melyik a kedvenc évszakod?
- Mit hozott annak az évszagnak a vándora?
- Mivel tudnád még kiegészíteni: mi az, amit nagyon szeretsz abban a hónapban?
- Észrevettetek-e valami különöset olvasás közben?
- Ki mit fedezett fel?

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek figyeljék meg, hogyan változik az időjárás egy héten keresztül! Gondolják végig, mit jelent ez a számukra, illetve mások számára!

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Időjárás megfigyelése, beszámoló
Beszélgetés
Mesehallgatás Szöveg értelmezése
Szóbeli szövegalkotás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHÉZ A FELADATHOZ?

Időjárás megfigyelések feljegyzései (füzet)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek évszakokhoz kapcsolódó megfigyeléseinek, érzelmeinek aktiválása alkotások átélésével és létrehozásával.

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

A gyerekek bármilyen tartalmi dolgot különösnek tekinthetnek, tehát itt több válasz is elfogadható. Legyünk nyitottak a válaszokra!

Amire mégis kíváncsiak vagyunk:

- Az évszakok közül csak a tavasz és a nyár beszél. Az őszi és a tél ajándékait csak a mesélő mondja el, jóval tömörebben.
- A mese tele van rímelő, összecsengő szavakkal. Ez egy úgynevezett makáma-mese (rímes próza). Példaként keressetek rímelő szavakat! Azt is jelölhetitek egy-egy bekezdésben, hol bontanátok sorokra a szöveget, ha versformába kellene tördelni.

5.2b Versszínház

Olvassa fel a pedagógus **Horgas Béla: Időfa** című versét ritmizálva, mintha az erős tagoló ritmus is az idő múlását (óra tiktakolását, metronóm kattogását) jelezné! A gyerekek közben szemükkel követhetik a szöveget.

A vers erős tagolású, hat szótagos sorokból áll (kivéve két kilenc szótagos sort). A kezdő sorpárok kérdései, és a záró sorpárok olvashatóak egybe, soráthajlással, a többi sort szünetekkel tagolhatjuk.

A bemutató olvasás után a gyerekek közül vállalkozók olvassanak el egy-egy versszakot hasonló ütemezéssel ritmizálva! Majd elolvashatjuk együtt is kórusban, ütemes szövegmondással a verset. A kórust a pedagógus kar- és kézzel vezényelheti.

Beszéljük meg: Ki lakik ebben a fában? Ki az a négy tündér? Melyiket mivel jellemzi a költő?

5.2c Az én évszaktündérem

Választható kreatívírási feladatok a vers nyomán:

- A vers mintájára írj egy rövidke verset a saját, kedvenc évszakra!
- Írd meg kedvenc évszakra tündérének a beszámolóját arról, mi mindent köszönhetsz neki! (Itt prózaszövegről van szó.)

5.2d Időfa

A vers és a mese alapján készítsük el az Időfát! A gyerekeket osszuk négy csoportba! (Ha hasonló létszámmal kedvelték az évszakokat, akkor történhet évszakok szerint is a csoportalkotás.)

Mindegyik csoport kapjon egy kb. A/3-as méretű nyers színű karton vagy vékony hullámkarton lapot, amelyre előre felrajzoltuk az időfa körvonalait! Azért kell előre megrajzolni, hogy a fák között ne legyen túl nagy eltérés, és majd jól illeszkedjenek.

Minden csoport vágja ki az Időfát, majd papírkivágással és -applikációval (színes és fehér papírok felhasználásával) díszítse fel úgy, ahogyan az adott évszakban

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mese olvasása, értelmezése, rímek felfedezése
Vers ütemes olvasása, ritmizálása

Kreatív írás: vers- és prózaszöveg alkotása
fa képi rétegeinek megalkotása
papírapplikációval
3D-s fa összeállítása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

A/3-as nyers színű karton vagy hullámkarton
lapok sablonrajzzal
Normál fehér és színes papír, olló, ragasztó

15
perc

15
perc

45
perc

kinéz! Szerepeljen rajta mindaz a szép és jó, amit az évszokról a versben és a mesében olvastak, illetve amit még elképzelnék a gyerekek!

Ha elkészültek, a hossz tengelye mentén hajtsunk félbe minden fát, és hátoldallal ragasszuk össze, hogy egy 3D-s Időfát kapjunk! Egy fa négy elemből áll, az évszakoknak megfelelően.

Az elkészítés menetéről találunk képeket és sablont is a Reftantáron.

A minta alapján készítsünk megfelelő méretű sablont, amivel a kartonlapokra fel tudjuk rajzolni a faformát! Fontos, hogy tengelyesen szimmetrikus legyen, így lesz könnyen összeilleszthető négy elemből a fa.

Vedd figyelembe!

Egy csoportban 4-5 gyereknél ne legyen több! Ha nagyobb az osztálylétszám, inkább több fa készüljön!

